

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sža/9/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013201395
Dátum vydania rozhodnutia:	03.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1013201395.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov JUDr. Igora Belka a JUDr. Petra Paludu v právnej veci navrhovateľa M. N., narodeného XX. W. XXXX, trvale bytom W., Arménsko, štátnej príslušnosti Arménska republika, toho času umiestneného v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov, Medveďov, zastúpeného JUDr. Miroslavou Mittelmanovou, advokátkou, Hurbanovo nám 5, 811 03 Bratislava, proti odporcovi Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru v Trenčíne, Jilemnického č. 2, 911 01 Trenčín, o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. p. PPZ-HCP-BB8-8-031/2013-AV zo dňa 5. júla 2013 o predĺžení lehoty zaistenia navrhovateľa, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sp/70/2013-30 zo dňa 1. augusta 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sp/70/2013-30 zo dňa 1. augusta 2013 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu č. PPZ-HCP-BB8-8-031/2013-AV zo dňa 5. júla 2013 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odporca j e p o v i n ý zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania z titulu trov právneho zastúpenia vo výške 410,04 Eur k rukám jeho právnej zástupkyne v lehote tridsiatich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred prvostupňovým správnym orgánom

Odporca rozhodnutím č. p. PPZ-HCP-BB8-8-031/2013-AV zo dňa 5. júla 2013 podľa § 88 ods. 4 s poukazom na ustanovenie § 88 ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZPC“) predĺžil lehotu zaistenia navrhovateľa od 5. júla 2013 v čase od 18.30 hod. na dobu 2 (dvoch) mesiacov na účel výkonu administratívneho vyhostenia.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že napriek vykonaným úkonom, potrebným na výkon administratívneho vyhostenia účastníka konania z územia Slovenskej republiky možno predpokladať, že

sa tento výkon predĺži, nakoľko cudzinec dostatočne nespolupracoval s príslušnými orgánmi a zastupiteľský úrad Arménskej republiky v Prahe mu nevydal cestovný doklad počas doby jeho zaistenia v lehote do 5. júla 2013. Súčasne účastník konania podľa § 88 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov zostal umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov v Medveďove.

II.

Konanie pred krajským súdom

Proti tomuto rozhodnutiu navrhovateľ podal odvolanie, v ktorom sa domáhal zrušenia rozhodnutia odporcu o predĺžení lehoty zaistenia a teda i o zaistení a vrátenia vecí odporcovi na ďalšie konanie dôvodiac, že on nezapríčinil prietahy v konaní o získanie náhradného cestovného dokladu, nebolo mu poskytnuté riadne tlmočenie a právne zastúpenie a z týchto dôvodov bol nespôsobilý vyplniť dotazník potrebný pre zabezpečenie jeho náhradného cestovného dokladu.

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu o predĺžení zaistenia ako rozhodnutie správne a zákonné. V odôvodnení rozsudku uviedol, že dňa 22. marca 2012 vydalo OCP PZ Trenčín podľa § 125 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov rozhodnutie o administratívnom vyhostení účastníka konania pod č. k. PPZ-HCP-BB8-AV-20-019/2012, ktorým zakázalo navrhovateľovi vstup na územie Slovenskej republiky na dobu 3 rokov. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 22. júna 2012. Navrhovateľ však uvedené rozhodnutie o administratívnom vyhostení a zákaze vstupu nerešpektoval a napriek uloženému zákazu sa dňa 5. apríla 2013 bez povolenia neoprávnene zdržiaval sa území Slovenskej republiky. Týmto svojim konaním sa dopustil prečinu merania výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona, na základe čoho mu bolo uznesením OCP PZ Trenčín pod č. k. HCP-10/R/RCP-SV-BB-TN-2013 dňa 5. mája 2013 vznesené obvinenie pre čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona. Následne OCP PZ Trenčín začalo konanie vo veci zaistenia účastníka konania a rozhodnutím pod č. k. PPZ-HCP-BB8-8-012/2013 zo dňa 5. apríla 2013 rozhodlo o zaistení účastníka konania - navrhovateľa - na dobu 3 mesiacov podľa § 88 ods. 1 písm. b/ s poukazom na § 84 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov z dôvodu výkonu jeho administratívneho vyhostenia z územia Slovenskej republiky. V súlade s § 88 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov bol navrhovateľ umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov v Medveďove a rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20. apríla 2013. V rámci konania OCP PZ Trenčín prihliadalo na možnosť obmedzenia slobody účastníka konania tak, ako to vyplýva z čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého túto osobu možno obmedziť iba zo zákonných dôvodov. Podľa názoru súdu odporca postupoval v súlade s § 84 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov, ktorý v konkrétnych prípadoch ukladá povinnosť správneho orgánu zabezpečiť výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení. Za tým účelom správny orgán potreboval mať vo fyzickej dispozícii osobu navrhovateľa.

Dňa 28. júna 2013 pod č. k. PPZ-HCP-ME-24/2013 bola z Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov na OCP PZ Trenčín doručená žiadosť o predĺženie lehoty zaistenia navrhovateľa s tým, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia navrhovateľa z územia Slovenskej republiky sa tento výkon predĺži, nakoľko účastník konania nespolupracoval s príslušnými orgánmi a zastupiteľský úrad Arménskej republiky v Prahe navrhovateľovi nevydal náhradný cestovný doklad. Súd zistil, že odporca splnil § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov, podľa ktorého správny orgán má po celú dobu zaistenia skúmať, či trvá účel zaistenia.

Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ bol umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov v Medveďove a prejavil 26. apríla 2013 záujem o dobrovoľný návrat do krajiny pôvodu, UPZC Medveďov požiadal Medzinárodnú organizáciu pre migráciu o pomoc pri návrate navrhovateľa do krajiny pôvodu. Navrhovateľovi bola touto organizáciou zabezpečená letenka po trase Košice - Viedeň - Jerevan a dňa 18. júla 2013 o 15.15 hod. opustil územie Slovenskej republiky, čím došlo k realizácii administratívneho vyhostenia.

Konajúci súd preskúmal námietky navrhovateľa, uvedené v jeho opravnom prostriedku a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a pripojeného spisového materiálu dospel k záveru, že námietky navrhovateľa sú neopodstatnené a tvrdenia odporcu, ktoré uviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sú riadne preukázané dokladmi, založenými v spisovom materiáli. Čo sa týka tlmočenia v konaní, zo spisového materiálu odporcu je zjavné, že zo slovenského jazyka do jazyka arménskeho tlmočil Y. W., nar. XX. V.

XXXX, trvale bytom NT. č. T.. Samotné rozhodnutie bolo účastníkovi konania doručené a pretlmočené za účasti vyššie uvedeného tlmočníka z jazyka arménskeho do jazyka slovenského a naopak, súčasne súd zistil, že navrhovateľa v konaní zastupoval JUDr. Bohumír Bláha.

III.

Odvolanie a vyjadrenie k nemu

Proti uvedenému rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ s odôvodnením, ktoré sa v podstate zhodovalo s dôvodmi uvedenými v opravnom prostriedku proti napadnutému rozhodnutiu o zaistení. Podrobne uviedol, že rozhodnutie odporcu je nezákonné, pretože v konaní došlo k vadám podľa § 221 písm. f) OSP, čím sa navrhovateľovi odňala možnosť konať pred súdom. Namietal, že mu bolo poskytnuté tlmočenie len v čase rozhodovania správneho orgánu a jeho výsluchu, nie však aj v čase, keď potreboval tlmočiť navrhovateľ a rovnako keď potreboval právnu radu pri vyplňaní dotazníka. Krajský súd sa týmito odvolacími dôvodmi podrobne nezaoberal a len formálne vyslovil správnosť a zákonnosť postupu správneho orgánu,

Ďalej navrhovateľ vytýkal súdu, že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal najmä na to, že navrhovateľ sa 17. marca 2012 oženil so slovenskou občiankou L. N., ktorá mu poskytovala všemožné prostriedky pre jeho pobyt na území Slovenskej republiky. Ak by, podľa jeho názoru, krajský súd vec preskúmal so zreteľom na ustanovenie § 89 ods. 1 zákona, vrátane dôvodov, uvedených pod písmenami a) alebo b), ktoré mohli byť použité namiesto zaistenia v súlade so ZPC, zistil by, že právo na osobnú slobodu dodržané nebolo a tým krajský súd vo svojom rozsudku vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia. Na základe toho, že poukázal na neadekvátnosť zaistenia a nepreskúmanie použitia iných obmedzujúcich prostriedkov a tiež na všeobecný prístup k vybavovaniu vecí navrhovateľa, pričom zásady práva EÚ stanovujú, že rozhodnutia by sa mali prijímať na individuálnom základe, navrhol zrušenie napadnutého správneho rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie či už krajskému súdu alebo odporcovi.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne vyjadril tak, že pri rozhodovaní o predĺžení lehoty zaistenia prihlíadal na všetky ustanovenia relevantných právnych predpisov a najmä na čl. 1. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, kedy túto osobu možno obmedziť iba zo zákonných dôvodov, ktorými v tomto prípade je zabránenie jej nepovolenému vstupu na územie, a právoplatné rozhodnutie o vyhostení. To znamená, že účastníkovi konania je možné obmedziť osobnú slobodu, nakoľko bolo preukázané, že sa na území Slovenskej republiky zdržiaval neoprávnene a bol právoplatne administratívne vyhostený z územia Slovenskej republiky. Súčasne OCP PZ Trenčín postupovalo v súlade s ustanovením § 84 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov, ktorý ukladá v konkrétnych prípadoch povinnosť správneho orgánu zabezpečiť výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení. Za týmto účelom správny orgán potrebuje mať vo fyzickej dispozícii navrhovateľa. Túto možnosť pozbavenia slobody pripúšťa aj čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ak u navrhovateľa prebieha vyhost'ovacie konanie.

Na základe uvedenej žiadosti o predĺženie lehoty zaistenia bolo zistené, že dňa 8. apríla 2013 Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov písomne požiadal Veľvyslanectvo Arménskej republiky so sídlom vo Viedni o vystavenie náhradného cestovného dokladu. K predmetnej žiadosti bola priložená fotokópia jeho osobného dokladu č. F.. Dotazník v rodnom jazyku priložený nebol, nakoľko ho menovaný cudzinec odmietol vyplniť. Dňa 26. apríla 2013 sa účastník konania prihlásil do programu Dobrovoľného asistovaného návratu pomocou Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM). Pracovníčka IOM kontaktovala predmetné Veľvyslanectvo Arménskej republiky vo Viedni vo veci urgency vystavenia náhradného cestovného dokladu. Bolo jej oznámené, že došlo k zmene akreditácie pre Slovenskú republiku z Veľvyslanectva Arménskej republiky vo Viedni na Veľvyslanectvo Arménskej republiky v Prahe. Dňa 7. júna 2013 bolo pracovníčkou IOM telefonicky kontaktované Veľvyslanectvo Arménskej republiky v Prahe ohľadne stavu vystavenia náhradného cestovného dokladu, avšak z dôvodu absencie dotazníka v rodnom jazyku nebolo možné doklad vystaviť. Dňa 10. júna 2013 bol predmetný dotazník účastníkom konania vyplnený a pracovníčka IOM dotazník s opätovnou žiadosťou o vystavenie náhradného cestovného dokladu toho istého dňa odoslala na Veľvyslanectvo Arménskej republiky v Prahe. Dňa 24. júna 2013 bol pracovníčkou IOM uhradený konzulárny poplatok za vystavenie žiadaného

dokladu, s predpokladanou lehotou vystavenia do dvoch mesiacov.

Z uvedeného vyplývalo, že náhradný cestovný doklad pre účastníka konania nebude reálne vystavený počas jeho zaistenia v lehote do 5. júla 2013. Predpoklad vystavenia náhradného cestovného dokladu bol do dvoch mesiacov. Správny orgán taktiež skúmal účel zaistenia a prišiel k záveru, že tento účel doposiaľ nezanikol a účastník konania nespĺňal podmienky prepustenia z dôvodu, že nebol držiteľom platného cestovného dokladu, ktorý bol potrebný na jeho vycestovanie z územia Slovenskej republiky.

Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru (v texte aj OCP PZ) Trenčín preskúmalo žiadosť Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov o predĺženie lehoty zaistenia účastníka konania spolu s priloženými podkladmi a vyhodnotil všetky predložené dôkazy. Na základe zistených skutočností správny orgán konštatoval, že účastník konania po jeho zaistení a umiestnení v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov nespôlupracoval s pracovníkmi Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov na úkonoch potrebných pre vystavenie náhradného cestovného dokladu, odmietol vyplniť dotazník v rodnom jazyku a doplniť tak žiadosť v zmysle požiadavky zastupiteľského úradu, čo je predpokladom na vystavenie náhradného cestovného dokladu.

Vzhľadom k tomu, že § 88 ods. 1 písm. b) zákona neukladá policajtovi povinnosť, ale oprávnenie zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny, OCP PZ Trenčín v konaní zvažovalo okrem vyššie uvedených skutočností aj účelnosť a efektívnosť zaistenia. Účelnosť zaistenia posudzoval vo vzťahu k výkonu administratívneho vyhostenia tak, ako je uvedené vyššie. V tomto prípade bol účel zaistenia naplnený realizáciou výkonu administratívneho vyhostenia hneď, ako bol účastníkovi konania vydaný náhradný cestovný doklad. Účelnosť a efektívnosť posudzovalo OCP PZ Trenčín vo vzťahu k osobe a štátnej príslušnosti účastníka konania.

OCP PZ Trenčín sa v rámci konania zaoberalo aj otázkou nevyhnutnosti predĺženia zaistenia, teda zvažoval možnosť uplatnenia iného menej prísneho donucovacieho opatrenia voči účastníkovi konania.

V zmysle ustanovenia § 89 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť hlásenia pobytu alebo v zmysle ustanovenia § 89 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov uložiť povinnosť zložiť peňažnú záruku.

V zmysle ustanovenia § 89 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov, môže policajný útvar o uložení povinnosti podľa ods. 1 písm. b) rozhodnúť aj počas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny.

Z dôvodu, že v tomto konkrétnom prípade sa nejednalo o konanie vo veci administratívneho vyhostenia účastníka konania, tak ako je stanovené v ust. § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov, nakoľko konanie o administratívnom vyhostení už bolo právoplatne ukončené, ale jednalo sa o výkon administratívneho vyhostenia v zmysle § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov a dňa 05.04.2013 bolo začaté len konanie o zaistení účastníka konania, nebolo možné uvedenú alternatívu aplikovať.

Je treba dodať, že policajný útvar má podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov ako správny orgán po celý čas zaistenia navrhovateľa skúmať, či trvá účel zaistenia. Súčasne zákon ukladá v § 90 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov zariadeniu povinnosť prepustiť bez zbytočného odkladu zaisteného štátneho príslušníka tretej krajiny, ak zanikol účel zaistenia. Ďalej odporca uviedol, že v administratívnom konaní neuprel navrhovateľovi ani právo na tlmočníka, ani právo na právneho zástupcu, ktorých mal k dispozícii. Z týchto dôvodov navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť.

IV.

Konanie na odvolacom súde

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednotne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť a zrušiť rozhodnutie odporcu. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 3. apríla 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Krajský súd v Bratislave rozhodol, že napadnuté rozhodnutie je zákonné a ako také ho svojim rozsudkom potvrdil, dôvodiac v podstate tým, že formálne podmienky na predĺženie zaistenia boli splnené,

opakovane konštatujú neoprávnený pobyt navrhovateľa na území Slovenskej republiky vychádzajúc z rozhodnutia o zákaze pobytu na tri roky vydaného 22. marca 2012.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s touto právnou úvahou úplne nestotožňuje a odchyľuje sa od nej v hodnotení možnosti nahradiť predĺžené zaistenie hlásením pobytu podľa § 89 ods. 1, písm. a/. V prípade, ak by správny orgán pri rozhodovaní o zaistení, resp. i pri predlžovaní zaistenia podrobne preskúmal rodinný život navrhovateľa s L., rod. N., navrhovateľovou manželkou, bývajúcou na K., kde bol navrhovateľ 5. apríla 2013 obmedzený na osobnej slobode, mohol by bez pochybností vysloviť, či použitie uvedeného moderačného ustanovenia prichádza do úvahy alebo nie a odôvodňovať nepoužitie tohto ustanovenia údajným ukončením konania o administratívnom vyhostení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmaním predloženého správneho spisu v ňom nedokázal identifikovať, kedy sa také konanie začalo a kedy bolo ukončené.

Podľa § 77 ods. 1 ZCP administratívne vyhostenie je rozhodnutie policajného útvaru o tom, že cudzinec nemá alebo stratil oprávnenie zdržiavať sa na území Slovenskej republiky a je povinný opustiť územie Slovenskej republiky, s možnosťou určenia lehoty na jeho vycestovanie do krajiny pôvodu, krajiny tranzitu, ktorejkoľvek tretej krajiny, do ktorej sa štátny príslušník tretej krajiny dobrovoľne rozhodne vrátiť a ktorá ho prijme, alebo na územie členského štátu, v ktorom má udelené právo na pobyt alebo poskytnutú medzinárodnú ochranu. V rozhodnutí o administratívnom vyhostení sa uvedie aj krajina, do ktorej je cudzinec vyhostený, ak je možné takúto krajinu určiť. V rozhodnutí o administratívnom vyhostení policajný útvar môže uložiť zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky alebo územie všetkých členských štátov. Policajný útvar v rozhodnutí o administratívnom vyhostení uloží zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky alebo územie všetkých členských štátov, ak v rozhodnutí o administratívnom vyhostení neurčí lehotu na vycestovanie. Podľa odseku 3 tohto ustanovenia policajný útvar poskytne na žiadosť cudzinca písomný preklad dôvodu administratívneho vyhostenia, dôvodu zákazu vstupu, povinnosti vycestovať, doby zákazu vstupu a poučenia o možnosti odvolania v jazyku, ktorému rozumie, alebo v jazyku, o ktorom sa dá odôvodnene predpokladať, že mu cudzinec rozumie.

Z uvedeného (a podporne i z § 83 ZPC) vyplýva, že také rozhodnutie by malo mať písomnú podobu a i keď bude vydané po tom, ako sa o administratívnom vyhostení začalo konať, a účastník konania, v prerokúvanom prípade navrhovateľ, by mal byť o takom postupe a jeho dôvodoch upovedomený. Nestačí poukázať na predchádzajúce rozhodnutie, najmä, ak toto v spise taktiež absentuje.

Navyše odvolací súd v súvislosti s poznámkou odporcu vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa, že nemohol aplikovať ustanovenie § 89 ods. 1 písm. a) ZPC a nahradiť zaistenie hlásením pobytu navrhovateľa, pretože administratívne vyhostenie už bolo ukončené, nesúhlasí s takýmto výkladom zákona, ktorý nemá v inom právnom ustanovení zákona o pobyte cudzincov oporu a odvolací súd sa domnieva, že i dobrovoľný asistovaný návrat je formou výkonu administratívneho vyhostenia, i keď dobrovoľného. Ako už bolo uvedené, v spise sa nenachádza doklad, z ktorého by bolo možné usúdiť začiatok a koniec administratívneho vyhostenia.

Správny orgán a rovnako i krajský súd len veľmi formálne hodnotili realizáciu práva navrhovateľa na tlmočenie a právneho zástupcu.

V konaní o zaistení si treba vždy vo vzťahu ku každému individuálnemu prípadu uviesť, že rozhodnutie o zaistení sa dotýka najzákladnejších práv a slobôd človeka, ktorý je cudzincom neznalým spravidla reči, prostredia, zvykov, právneho poriadku atď. v Slovenskej republike. Je preto nanajvýš žiaduce pri rozhodovaní o zaistení dbať nielen o splnenie formálnych kritérií na poskytnutie tlmočenia a právneho zástupcu, ale aj na to, aby účastník správneho konania mal možnosť tlmočenia a právnej služby v čase, keď to považuje za nevyhnutné na ochranu a realizáciu svojich práv a slobôd.

Ak sa v prerokúvanom prípade navrhovateľ krátko po jeho zaistení začiatkom apríla 2013 nemohol fyzicky kontaktovať v ÚPZC Medveďov s tlmočníkom a právnym zástupcom v čase, kedy ich pomoc potreboval pri vyplňovaní dotazníka, ktorý mal byť povinne pripojený k žiadosti o vystavenie náhradného cestovného dokladu, a hoci bol tento dotazník v materinskom jazyku, avšak navrhovateľ bez vysvetlenia nevedel predvídať jeho následky, odvolací súd považuje také poskytnutie tlmočenia, resp. právneho zastúpenia za formálne a nenaplnujúce podstatu predpokladanú zákonom o pobyte cudzincov.

Podľa § 77 ods. 7 zákona cudzinec, proti ktorému sa vedie konanie o administratívnom vyhostení, môže sa dať zastupovať advokátom alebo iným zástupcom, ktorého si zvolí; zástupcom môže byť len fyzická osoba s plnou spôsobilosťou na právne úkony, ak v odseku 8 nie je ustanovené inak. V tej istej veci môže mať osoba uvedená v prvej vete len jedného zvoleného zástupcu.

Toto ustanovenie neznamená, že pre jeho naplnenie stačí formálne poverenie konkrétnej osoby právnym zastupovaním, ako v prerokúvanom prípade, ale je splnené až vtedy, ak osoba - cudzinec - v prerokúvanom prípade navrhovateľ, má prístup k právnej službe vtedy, keď to považuje za nevyhnutné. V danom prípade pri vyplňovaní dotazníka.

Vzhľadom na to, že navrhovateľ v - pre neho - kritickom čase nemal k dispozícii ani právneho zástupcu, ani tlmočníka, nemohol bez pochybností, či si týmto postupom nepriťažil, riadne vyplniť dotazník a teda nebolo možné v ďalšom konaní pričítať v jeho neprospech, že s orgánmi hraničnej a cudzineckej polície nespôlupracoval, nebol mu v trojmesačnej lehote vystavený náhradný cestovný doklad a teda tieto skutočnosti v súhrne rezultovali do rozhodnutia o predĺžení zaistenia.

Povinnosťou správneho orgánu bolo zabezpečiť navrhovateľovi prítomnosť právneho zástupcu, resp. tlmočníka, či dokonca oboch tak, aby mohol dotazník vyplniť. Napokon súčinnosť navrhovateľa pri zadovážovaní náhradného cestovného dokladu preukazuje i jeho rozhodnutie z 26. apríla 2013, kedy súhlasil s dobrovoľným asistovaným návratom a vybavovania náhradného cestovného dokladu sa od tohto momentu ujal pracovník IOM, a navrhovateľ dotazník následne vyplnil.

Z týchto dôvodov rozhodnutie odporcu č. k. PPZ-HCP-BB8-8-031/2013/AV zo dňa 5. júla 2013 o predĺžení lehoty zaistenia navrhovateľa je sčasti nepreskúmateľné (dôvody ohľadne poskytnutia tlmočníka a právneho zástupcu nie sú detailne rozvedené), sčasti arbitrárne (hodnotenie možnosti hlásenia pobytu z dôvodu pobytu u manželky) a sčasti i nezákonné z oboch uvedených dôvodov. Najmä však ide o predčasné rozhodnutie, pretože pred jeho vydaním mal odporca preskúmať všetky skutočnosti uvedené v odôvodnení tohto rozsudku a tiež zadovážiť do spisu ako podklad rozhodnutie odporcu o administratívnom vyhostení navrhovateľa č. k. PPZ-HCP-BB8-AV-20-019/2012 z 22. marca 2012.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozhodol o zmene rozsudku krajského súdu, ktorý iba formálne zopakoval záver o zákonnosti zaistenia a jeho predĺženia, poskytnutia tlmočníka a právneho zástupcu, bez toho, aby sa hlbšie zaoberal faktickou realizáciou práv navrhovateľa a detailne preskúmal, či predĺženie lehoty bolo nevyhnutné, zapríčinené navrhovateľom, resp. či sa nedalo nahradiť postupom podľa § 89 ZCP a o zrušení rozhodnutia odporcu č. k. PPZ-HCP-BB8-8-031/2013-AV zo dňa 5. júla 2013 podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 250l ods. 1 OSP.

Podľa § 250sa ods. 6 OSP o odvolaní rozhodne odvolací súd bez pojednávania do siedmich pracovných dní. Rozhodnutie je právoplatné a vykonateľné dňom vyhlásenia.

Podľa § 250sa ods. 7 OSP súd v rozhodnutí, ktorým zruší a vráti rozhodnutie o zaistení na ďalšie konanie, zároveň nariadi bezodkladné prepustenie osoby zo zaistenia.

Vzhľadom na to, že navrhovateľ opustil územie Slovenskej republiky 18. júla 2013 o 15.15 hod., nebolo možné toto zákonné ustanovenie uplatniť.

V.

Trovy konania

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd SR podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP, § 224 ods. 1 OSP, § 151 ods. 1 a 5 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý mal úspech vo veci, priznal náhradu trov konania podľa vyčíslenia jeho právnej zástupkyne v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) v sume 410,04 Eur, ktorá pozostáva:

- z náhrady trov právneho zastúpenia za 3 úkony právnej služby vo výške spolu 402 Eur:
 - prevzatie a príprava právneho zastúpenia dňa 29.01.2014 (§ 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky) v sume 134,- €,
 - písomné podanie na súd vo veci samej - podanie odvolania zo dňa 11.02.2014 (§ 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky) v sume 134,- €
 - písomné podanie na súd vo veci samej - podanie návrhu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania zo dňa 11.02.2014 (§ 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky) v sume 134,- € a
- z paušálu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky vo výške 8,04 € (odvolací súd nemohol priznať navrhovateľovi vyššiu sumu pre viazanosť vyčíslením trov).

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi vyššie uvedenú náhradu trov konania vo výške 410,04 Eur k

rukám jeho právnej zástupkyne v zmysle § 149 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP v lehote tridsiatich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.